

Scenariusz lekcji z historii w kl. 4

Temat: Jak mierzymy czas?

Cele kształcenia – wymagania ogólne podstawy programowej.

I. Chronologia historyczna.

2. Postępowanie się podstawowymi określeniami czasu historycznego: epoka, okres p.n.e., okres n.e., tysiąclecie, wiek, rok.

3. Obliczanie upływu czasu między wydarzeniami historycznymi.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe podstawy programowej

II. Refleksja nad historią jako nauką. Uczeń:

2) wskazuje sposoby mierzenia czasu w historii i posługuje się pojęciami chronologicznymi.

Cele operacyjne lekcji .

Po lekcji uczeń:

- wymienia różne rodzaje zegarów;
- wie, co to jest chronologia;
- wskazuje podstawowe podziały czasu stosowane w historii (wiek, tysiąclecie, era);
- posługuje się określeniami: czasy przed naszą erą, czasy naszej ery;
- zaznacza wydarzenia na osi czasu;
- znając datę roczną wydarzenia, określa, który to wiek i która połowa wieku (tylko w odniesieniu do wydarzeń z okresu naszej ery);
- oblicza upływ czasu między wydarzeniami (tylko w odniesieniu do wydarzeń z okresu naszej ery).

Metody nauczania:

- rozmowa nauczająca,
- burza mózgów,
- praca z ilustracją,
- praca z podręcznikiem,
- praca z zeszytem ćwiczeń.

Formy pracy:

- indywidualna,
- zbiorowa.

Środki dydaktyczne:

- podręcznik,
- zeszyt ćwiczeń,
- zegary, kalendarze i inne przedmioty przyniesione przez uczniów.
- tablica multimedialna.

Przebieg lekcji

Faza wprowadzająca

- Czynności organizacyjne: sprawdzenie obecności, sprawdzenie pracy domowej, podanie tematu lekcji.
- Rekapitulacja wtórna: uczniowie przypominają sobie, na jakie epoki dzielimy dzieje człowieka oraz jakie pytania stawia historyk.

Nauczyciel wyjaśnia, że bieżąca lekcja będzie poświęcona pytaniu „Kiedy to było?”.

Faza realizacyjna

- Burza mózgów: Jak dziś mierzymy czas? W nawiązaniu do wypowiedzi uczniów nauczyciel wprowadza pojęcia zegara i kalendarza.
- Nauczyciel opowiada uczniom, jak dawniej mierzono czas, jak powstały pierwsze kalendarze i zegary. Uczniowie oglądają ilustracje w podręczniku lub zegary, klepsydry, kalendarze, które sami przynieśli na lekcję.
- W celu utrwalenia wiadomości uczniowie wspólnie wykonują ćwiczenie z zeszytu ćwiczeń lub na tablicy multimedialnej <https://learningapps.org/1995580>
- Nauczyciel wyjaśnia, że podział czasu na miesiące, dni i godziny jest ważny, ale niekiedy dla historyka mało przydatny. Dlatego badacze dziejów często posługują się podziałem czasu na dłuższe okresy. Nauczyciel wprowadza terminy: wiek, tysiąclecie, era.
- Nauczyciel rysuje na tablicy oś czasu, zaznacza na niej narodziny Chrystusa oraz kilka wieków przed naszą erą i kilka wieków naszej ery. Zaznacza tysiąclecie, czasy naszej ery i p.n.e. Zwraca uwagę uczniów, że wieki zapisujemy liczbami rzymskimi.
- Na podstawie narysowanej na tablicy osi czasu nauczyciel wyjaśnia, czym różni się obliczanie czasu w odniesieniu do okresów przed naszą erą i naszej ery.
- Nauczyciel wprowadza pojęcie chronologii, prezentując przykład porządku chronologicznego na tablicy multimedialnej <https://learningapps.org/1145239>
- Nauczyciel wyjaśnia uczniom, jak określić, w którym wieku miało miejsce wydarzenie, jeśli znamy jego datę roczną – można skorzystać z metody zasłaniania ręką dwóch ostatnich cyfr. Następnie wyjaśnia, jak oznaczyć połowę wieku w odniesieniu do okresu naszej ery.
- W celu utrwalenia umiejętności uczniowie wykonują ćwiczenie z zeszytu ćwiczeń oraz ćwiczenie na tablicy interaktywnej <https://learningapps.org/display?v=py4w3i0mk18>
<https://learningapps.org/2280234>

Faza podsumowująca

- Rekapitulacja pierwotna: nauczyciel w formie rozmowy nauczającej przypomina uczniom treści bieżącej lekcji. Praca domowa
- Praca domowa. Wybrane ćwiczenie z zeszytu ćwiczeń.